

آبونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۴۰۰) آلتی آیلمی
(۲۲۵) ممالک اجنبیه ایچون
سنه لکی (۴۵۰) ، آلتی آیلمی
(۲۵۰) غروشدور .

نسخه سی ۷،۵ غروشدور .
سنه لکی ۵۰ ع ددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندن .

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدلمه یین
یازیلر اعاده اولنماز .

تذکره

۱۳۳۹

آدره من تبدیلنده ایریخه
غروش کوندرلملیدر .

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نوسروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لری نیک
فرانسزجه یازلمسی رجا اولنور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
دائر اولدینی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سیل ارشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد حاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

خاقتمیزك اقضا ابتدیكی كالی الدہ ایدہ بیلیمك ایچون هرشیدن اول تجدد وتكمالك تملارخی ذملردہ قورمقلقمزاجباب ایدر كه تشبائمز نتیجه سز بر یورغونلقدن عبارت قالمسون .

علمی « حیات حقیقیہ » ایله تعریف ایدن شیخ اکبر بو بابدہ دخی نہ بو بوک وقوف کوسترمشدرد . حجت الاسلام امام غزالی دینہ متعلق امورده بیلہ هرشیدن اول مجاری افکاری تمیزله مکہ لزوم واحتیاج بولندیغی اوزون اوزون ایضاحہ کیریشمشدرد . بو سوزلر اسکی فضیلتلر اولسی د لایسسیله بلکہ خوشہ کیشمز . فقط نہ چارہ که حقیقتد ، حقیقتکده اسکیسی یکیمی اولمز . حقل اقشامی ، صباحی یوقدر . حقیقی بر حکومت حقیقی بر ملتدن جیقار . « هرملت لائق اولدیغی حکومتہ مظهر اولور . » بو وامثالی ؛ عصرلردن بری ترک تابعیت ایتمش حقائق اسلامیه دندرد .

منابع اخلاقیہ بی می ، یوقسه مجاری افکاری می اول تمیزله ملی یز ؟ اسلاف کرام برنجیسی ، متأخرین ایسه ایکنجیسی دها زیاده الزام ایتشدرد . شوائب وهمیه نك زمانمزدہ تکثری دولایسسیله بولردن ایکنجیسی برنجیسنه ترجیح ایدنلردن ایم . برنجی خواص ، ایکنجی عوام بولیدرد . بری شرقده ، دیکری غربد مظهر رغبت اولمشدرد .

شرقدہ حیات دینیلن شی ، قوه معنویہ نك انکشافندن ، غربده ایسه مواد خارجیه آلدینی مدتیجه حکمی دوام ایدن بر قوه طبعیه دن عبارتدرد . بولردن بری ماده بی معنایه ، دیکری ایسه معنای ماده یه فدا ایتکدر . حالبوکه حق بولی ماده ایله معنائک تام اورته سندن کچر . (فضیلت) ممکن اولدیغی قدر بوایکی حد اوزرنده دورہ بیلیمکدن ، مقصد حیاتده خلقتمیزك اقضا ابتدیکی کالی الدہ ایدہ بیلیمکدن عبارتدرد . مدنیت حقیقیہ دخی شجره حیاتدن استماردرد . بوده طریق تعلیم و تربیه نك برلکده کیتسنه ، بو ایکی قوتک آت باشی ایلرله مسسنه توقف ایدرد . یالکیز حدود معنویاتمز داخاندہ قاله جق اولور ایسه ک موجودیتیزی قوردلره قابدیررز . ساده مادیاتمز . حصر حیات ایدر ایسه ک هیئت اجتماعیه مزری یکدیگری میملکه متعیش بر قورد سورومی حاله صوقش بولنورز .

مقصده کایورم : عجبا برمسلك مخصوص تکمل تعقیب اید . مه مکملکمز نهدن ایلری کلیور ؟ یارادیشمزدہ بر نقصان طبعی می وار ؟ حاشا . تاریخمز میداندہ ! قابلیت حیاتیہ مزری منطقی ؟ اونی ده یونانیلردن صورملی . بو حال ، طبیعت دین دن نشئت ایتمش بر عامل معنوی نتیجه سی میدرد ؟ حاشا ثم حاشا . دنیا ده هیچ بر دین کوستریله بیلیری که اسلامیت قدره وجوه احتیاجات بشریه بی تأمینہ کافل اوله جق بر مکملیق حائر اولسون ؟ بو جهت اکثر مستشرقینک دخی شهادات بیطرفانه سیله ثابت بر حقیقت قطعیه در .

بزم بعض سیوری عقلی لریمز بونا بده دوشونه دوشونه بر سبب

بولدیلر ؛ اوده ، لزومی قدر اوروپا مدنیتنه اهمیت ویرلمسی ، ملتک قبودرنیه ایله قاص قاتی باغلانوب دورمسی ! حالبوکه بوده صحفی مسلم بر دلیله مستند دکلدرد . چونکه بزم قدر اوروپانک شعشعه مدنیتنه مقنون اولان بر ملتہ نادر تصادف اولنور . بولرله کورد یز ، غرب مصطفی عرفانندن دوکوله جک قیرتیلرله یکینه بیلیرز ، آنجق غربک لطفاً تأمین ایدہ جکی بر موجودیتله یشایه بیلیرز . بو افتدیلر دیورلرکه :

« ماملک موجودیتیزی مطلقاً اوروپا ماکنه سندن کچرملی یز . کندیمیزی سه ویریمک ایچون اولنردن قیز آلوب ویریمک صورتیله صارماش دولاش بر خلیطه مدنیت وجوده کتورملی یز . فیض حیاتیگی قیافت و چهره ملیسی ایله تیاترو صحنه لرنده عرض وجود ایدہ جک آناتولی تورک قادیلرینک یورمه چارپیتیسندن آلملی یز . کنجلیکی تورک قیزلرینک ترنات شطارتکارانه سیله بویوتلی یز . تیاترولرده ، سینمه مالرده یان یانه اوتورمردق یکدیگریمیزک قولاغنه دوداق دوداغه آ کلاشیلیمز برشیلر فیصیلدایه بیلیملی یز . بوقیز ، یاخود قادین بشقه برینک تحت نکاحنده ایمش ، ضرری یوق ! چونکه اوده انسان در ، اسیر دکلیا . دیار غربیه ده قادیلرله ویریلن حریتی بر تصور ایدم ، قادیلر ایچون هفتده برکون ارکک مسافری زیارتنه تخصیص اولنماشسی ؟ قبول کونی صاحب خانه نك اوده بولمسی تراکت مدنییه مخالف برقابلق دکلی در ؟ . »

ایشته بو صورتله موم سوندیرنلری بیلہ منظره صفّا بخشاشنه حیران ایدہ جک بر جنت ومدنیت نقابی آلتندہ جذبات هوا پرستانه سیله توزی دومانه قارشیدیرمق ایسته یورلر .

اونی امریقادن ، ماقارنہ سی ایتالیادن ، البسه سی انکلتره دن ، پودراسی آوستریادن ، قانونلری فرانسه دن ، تونبا کوسی ایراندن کله جک ، یالکیز هیجانی رلی قادیلرینک یورمه چارپیتیسندن آله جق بر موجودیتله تأسیس مدنیت ایتک مسئله سنه دوغریسی بر درلو عقل ایردیرہ مدیکم ایچون :

چشم اکرائست و ابرو این ، وزلف و چهره این
الوداع ای زهد و تقوا ، الفراق ای عقل و دین

شعر مشهورخی نخطر ایتکله : ستفا ایدیورم . دارداغان زاده

احمد نظیف

فلسفہ نك اقسامی

متفکرین علمای اسلامیه دن المالیلی حدی افندی حضرتلری طرفندن نشر اولونان (تحلیلی تاریخ فلسفه : مطالب ومذاهب - مابعد الطبیعیہ وفلسفۃ النہیہ) عنوانی اثرک مقدمه سندن :

معلوم اولایغی اوزره اسلامده فلسفه مختلف ومهم دورلر کچریمش والکنہایت اوج مذهب اساسی صورتنده تقرر ایلمشدرد . بولردن بریسی مذهب فلاسفہ در که باشلیجه مشائیہ واشراقیه شعبه لرینہ ایریلیر . بومذهب فلسفۃ عمومیہ بی بتون اقسامیله تعقیب ایدر ومطالب فلسفیہ نك مطالب اسلامیه ایله التیامی کوسترد ، تعبیر آخرله دیندن صرف فلسفی بر نقطه نظرله بحث ایدر ؛ بومذهب ارسطو وافلاطون مذهب لرینک تألیف

و توفیق و ادیبانده کیدرک بری ارسطو طرفه، بری ده افلاطون و افلاطون
ثانی طرفه میل ایدر؛ ایکسی ده ایقانی اولقله رابر، کرک مبحث معرفت
و کرک مبحث وجودده خیلی فرق لری واردر. ایکنجیسی متکلمین مذهبیدر که
اصل فلسفه اسلامی بی متضمن اولوب فلسفه دینی ایله دین فلسفینک آهنگی
بولور. بومذهب مبحث معرفتده، ایقانی و تدریجی شعبه لری حائز اولقله
برابر، مبحث وجودده رواقیه به مشاهددر، وجود ذهنی انکار ایدر
فقط مبحث معرفه للهده رواقیه دن بستیون آریلیر. اوچنجیسی مذهب
صوفیه در که معرفت و وجودده، اشراقیه و اسکندرانیه مذهبه شیه
اولوب، انکشافات عملیه سنده بیوک فرق لری ایدر. بن درون کتابده
آراصره بومذهبلره تماس ایدن بعضی مسائله حاشیه لره اشارت ایتمکه
اکتفا ایتدم. فقط بومذاهبی، اشبو کتابک نمونه سنه توفیقاً تجلیلی
بر تاریخ فلسفه به ربط ایتک حال حاضرده خیلی متعسر بر امر مهم
اوله جقدز که، بونی بندن دکل، مدار سمزده و دارالفنون مزده بودرس لره
علاقه دار اولان ذواتک وظیفه لرندن بکله مک ده موافق اوله جقدر.
بن کندمده نقطه عزیمت عودت ایچون برتهالک حس ایدیورم، باقلم
استقبال نه طوغورر؟

ایضاحات سابقه دن ده آکلاشیلدینی وجهله زمانمزده قون بربرینه
احتیاج تساندینی محافظه ایتمکه برابر فلسفه به قارشق برنوع مختاریت اعلان
ایتشددر. بونلردن هربری حادثات ظاهره مک برنوعیله علاقه دار اوله رق
بر موجودیت مخصوصه بی حائزدر. فیلسوف بونلر حقنده معلومات
عمومیه به مالک ایهده هر برینک اداره خصوصیه سی ترقیات و انکشافات
مخصوصه سی بر استقلال داخلی تعقیب ایتدیکنندن بونلر آرق
فیلسوفک دائره صلاحیتده دکل، متخصصنک ید ولایتده در. بوقونندن
هر برینک آزجوق قوانین اساسیه سی، طرق مخصوصه سی واردر. هر فک
قوانین اساسیه سیله قوانین فرعیه سنک مناسباتی او فک فلسفه
مخصوصه سی تشکیل ایدر. فقط بو قوانین اساسیه خصوصیه وطرق
مخصوصه یته بر طاقم مبادی کلیه وطرق عمومیه ایله علاقه داردر که
ایشته فلسفه و شعبات فلسفه بو عمومی قانونلری و طریق لری احتوا
ایدر. بو اعتبار ایله بو کون فلسفه علم النفس، منطق، علم اخلاق،
مابعدالطبیعه، فلسفه اولی ویا الهیه نامیله بش شعبه به منقسمدر.
کتابمزک اصلی مطالب فلسفه بی بو بش قسمه تصنیف ایدرک سیر
تاریخی لری کوسترمش و صوکره برده تاریخ مذاهب علاوه ایتمش و بو
تاریخی لری قرون ثانیه ترتیبه تابع طوتمشدر. یونانک بدایتندن نهایته
وخرستیانلک ظهورینه قدر قرون اولی ویا متقدمین، خرسثیانلک
ظهورندن ده قارنه قدر قرون وسطی ویا متوسطین، ده قارندن بریسنده
قرون اخیری و منأخرین فلسفه سی نامی ویرلمشدر. فقط قارئریه

بو کون تقدیم ایتدیکم قسم مابعدالطبیعه و فلسفه الهیه قسم لری
اولدینقی ده عرض ایلامش ایدم.

مابعدالطبیعه، طبیعتک حد اخیری، مبادی و علل اولاسی دیمکدر.
علوم طبیعی موجوداتدن وجود کلی اعتباریله دکل، نوع موجود اولان
برخصوصیت اعتباریله بحث ایتدیکی حالده مابعدالطبیعه بوخصوصیتلری
نظر اعتباره آله رقی هیسنک جهت وحدتندن، یعنی من حیث الوجود
موجوددن بحث ایتدیکی جهتله موضوعی حادثات جسمانی و حتی
معنویه نلک منهای حدودیدر. بونده مشهور اولان ایکی موضوع بحث
واردر. بری مبحث معرفت، بری ده مبحث موجود ویا وجود،
تعبیر آخرله مبحث عالمدر. بو کتابده اولاً مبحث معرفتک یعنی علم
بختنک تاریخیله باشلامش و بو بحثده علم بقینک امکانی و عدم امکانی
مسئله سی آله آله رقی اول امرده نم ویا لا جوابنه نظراً ایقانی و غیرایقانی
یعنی حسابی ناملری آلان و بر طرفدن سوفسطائیه، بر طرفدن
معنویه به قدر کیدن مسالکک تاریخ تکامللری تعقیب اولمشدر.
مبحث موجود ماده، روح، مناسبات جواهر عنوانلریله اوچ فصله
آیرلمشدر که اصل مبحث وجود بو اوچنجی بحثده تجلی ایتمکده در.
ایکنجی کتاب اولان فلسفه الهیه ویا مبحث دین قسمنده الوهیت
حقنده کی یونان تصورات ابتداییه سندن باشلایه رق وجود الهیه دلایلری،
و حقیقت و صفات الهیه بحثلری قرون صره سیله آری آری مطالب
اوله رق تعقیب ایدلمش و نهایت حیات آخرت فصلیله کتابه ختام
ویرلمشدر.

انسانای ترجمه ده، بعضی مباحثه، طرف عاجزانهدن تحشیه لر
یا بلش و بو تحشیه لر آز جوق بحثی حیثی حائز بولمشدر. اصطلاحاتی
ممکن مرتبه ساددلشدیرمکه چالشدم. واصلک خصوصیتی، حرفیاً
تعقیب ایتمکه برابر روش افاده ده ممکن اولدینی قدر وضوحی و لهجه
لسانمزی محافظه ایتمکی التزام ایتدم. اصلک رموز و ماخذی کوسترمکدن ده
صرف نظر ایده مدم. بعضی اصطلاحاتک فرانسیزجه لری ده تثبیت ایدرک
طبیعی اکال ایتمکه چالیشمچم. بکایی بر کتاب یازمقدن ده زور
کلن شسو ترجمه به صرف ایتدیکم! امک ارباب مطالعته نلک رغبتله
قارشیلانیرسه بلکه شطارتیه وسیله اولور. مریض بر وجودک و مضطرب
بر حیثاتک بک طبیعی اولان قصور لرندن اغماض عین ایدرک شو
خدمتی استکمال ایدمچک لطفکارلق ابراز ایتلری ارباب همتدن رجا
و هر خصوصده توفیقات سبحانیه سنه مظهر بیورمسی جناب حقندن
نیاز ایدر و حضرت مولانا نلک شو سوزلری اشبو دیاجه به خاتمه، کتابه
شروع ایچون بر فاتحه اتخاذ ایلرم:

ممیختانکه هر کسی در معرفت
فلسفی از نوع دیگر کرده شرح
میکند موصوف غیبی را صفت
باحثی مرکفت اورا کرده جرح

تأییدیہ مالکدر . طلاق وقوعندہ بمبالغت عیناً نسویہ سی مجبوریدر . عقد نکاح ایله برابر زوج قدر معروف داروسندہ زوجہ سنک اسکان ، الباس و اطعامیلہ مکفدر . تاکہ قاین عالمہ سنہ صاق قالہرق ازدواجدن مقصود اصلی اولان ادامہ ذریئک ادامہ سی وبالذبحہ ہیئت اجتماعیک مکافطہ موجودتی ممکن اوله یسون . بونک تأمین ایچون هر شیدن اول مقابل بر محبتہ احتیاج بدیی اولدیغندن شریعت اسلامیه حسن معاشرته مانع اوله جق هر درلو احتمالاته قارشى شدید تقیدات وضع ایدہ رک یکیم سنر لکک رک اسبابی دفع ایتشددر . علی الا کثر عالمه ارکانی آراسندہ ظهور ایدن سوء تفہمانہ قارشى مسکن شرعی اساسی وضع اولمشددرکہ ، زوجہ مستقل بر محیطده مداخلاتدن وارستہ ومسترح قالمق امکاتی الدہ ایتش اولور .

زوج و زوجہ یکدیگریہ حسن معاملہ ایله مکفدر لر . هله زوجہ قارشى مادی شدت استعمالنه جواز یوقدر . مکرکہ مواضع معلومہ شرعیہ دن اوله .

زوج ، زوجہ سنک اقرار ایله تماسی منع ایدہ من ، حتی امور بقیہ دن هر هانکی برایشک ایفاسنه زوجہ اجبار اولنه ماز . اگر عرفاً اولدینی کی خانہ سی امور مادیہ سیلہ مشغول اولورسه تبرع دز .

زوجک عفتی محافظہ ایتسی الک بیوک وظیفہ سیدر . او قدرکہ متأهل ایکن زوجیتہ خیانت ایدن ارککک شرعاً رجعی اقتضا ایدر . الحاصل زوج زوجہ نک احتیاجات مادیہ ومعنویہ سی تطمین ایتککک ، حسن معاملہ و محبتی اساس انجاذ ایتککک برابر « جناب حقک الک سومدیکی فعل حلال ، طلاقدر » مألندہ کی حدیث شریف موجبہ همه حال روابط عالمه نک محافظہ و ادامہ سنہ صرف مقدرت ایلیہ جکدر . فقط طرفینک احوال روحیه و مادیہ حبیبیلہ حسن امتزاجلری ممکن المازسه بو شرائط آئندہ عالمه تشکیلاتندن مطلوب اولان مقصدک حصولی ممکن اوله میہ جغندن عند الاقتضا « طلاق » ده مشروع قلمه شددر .

طلاق ارکک طرفندن واقع اوله بیله جکی کی عقد نکاحده حق طلاق قادیندہ اولمق اوزره دخی شرط ایدیلہ یایر . یا خود معین بر فعلی یا بمق و یا یا بمق شرطیلہ زوج طرفندن زوجیه تفویض اولنور . بونلردن بشقہ برده حکماً طلاق واقعدرکہ زوج و زوجہ نک معین شرائطی حائز اولماسی ، افعال غیر مشروعنه نک ثبوتی ، اعاشه و ابانه دن کفید کی اسباب دولایسیلہ بالحاکمہ حصول بولور .

کورولیورکہ اسلامیت ؛ بر عالمه نک سعادت ایچون اقتضا ایدن وسائل مادیہ ومعنویہ نک کافه سی جامع اولهرق حقوق بشرتی عالی درجده مدافعه و حمایت ایدیور . آنجق جمعیتک انکشاف و اصطفا سی ایچون ارکک و قادینی عالمه محیطیلہ مقیدر بولندیرمشددر . یعنی ارکک چالیشد جق ، عالمه سنک اتفاق و اعاشه سی تأمین ایدمچک ؛ قادینه خالصندہ

وان دکر در هژدو طمنه میزند
هریک از ره این نشانهازان دهند
این حقیقت دان زحمتداین همه
زانکه بی حق باطل ناید بذید
کرنبودی درجهان نقد روان
تا بنا شد راست کی باشد دروغ
بر امید راست کترای خرنند
کرنبا شد کندم محبوب نوش
بس مکو کین جله دما باطلند
بس مکو جله خیال است و ضلال
وان دکر کنز زرق جانی میکنند
تا کان آیدکه ایشان زان دهند
نی بکلی کمرهاند این همه
قلب را ایله بیوی زر خرید
قلبا را خرج کردن کی توان
آن دروغ از راست میکیددروغ
زهر در قندی زود آنکه خورند
چه برد کندم نمای جو فروش
باطلان بر بوی حق دام دلند
بی حقیقت نیست در عالم خیال
اللالی : صبری

اهتماماتده غربییلر و بروز غربییلر :

عصری عالم

۴

غربییلر من ایسته دکلری قدر قفسلر ارقه سنده افقای حیاته محکوم بر قادینلقدن بحث ایدہ دورسونلر ، تشکلات طبیعیہ لرندن باش-لایان وصفحات حیاتیہ لرینک هر دورده سنده تأثیراتی کوسترین ضعفلرینه قارشى اسلامیت ، بیوک برشفقت و مرحمتله قادینی حمایه ایتش ، حقوق نسوی اعلایمشدر .

نکاحه ، یعنی عالمه تشکیلاتنه حاند احکام فقهیه تدقیق ایدیورسه کوروله جکدرکہ : اسلامیت ، عالمه حقوقی و مادی نقاط نظر دن دوامی روابط و موالاتی مؤمن بر کل اولهرق دوشونش ، تحدیداتی حقوق و وظائف متقابلہ ی آنجق قوتلی بر جمعیت تأسیسی امنیه سیلہ وضع ایتشددر .

نکاح ؛ زوج و زوجہ نک متقابل حقوق و وظائف . مقابلندہ یکدیگریندن استمتاعی دیمکدرکہ محضر شهودده تسمیه مہرین و ایجاب و قبول ایله منعقد اولور .

کمرندن آکلاشلدینی اوزره ، اولو زوج ایله زوجہ نک تشریک حیات خصوصندہ علی الطوع و الرضا مطابق قالمیری ، تأیاً : بوموافقک جماعت اسلامیه ی تمثیل ایدن بر هیئت شهود مووجه سنده علناً اظهاری ؛ ثالثاً : تشکلات بدنیه و ضعفیت عصبیه سی اعتباریلہ سهولتله معیشتی تدارک اقتدارندہ اولیان قادینک عقد نکاح حبیبیلہ اعاشه و ابانه سی قبل ایدن زوج طرفندن تطاتی وقوعندہ تأمین و تهوین ضرورت ایچون-طرفینک اقتدار و وسی نظر دفته آلہرق قدر معروف دائره سنده-قسماً معجل و قسماً ، و جل اولهرق بر مہر تعیینی لازمکلیور یعنی قادین ، حیاتی ربط ایدمچکی ارککک کیفی حرکاتنه قارشى مادی بر قوه